

Psykiatri – forebyggelse og specialisering

Dansk Psykiatrisk Selskab

Lægelig direktør Søren Rask Bredkjær & cheflæge Per Jørgensen

I fremtiden vil der være et stadig stigende ønske om psykiatrisk behandling. På verdensplan forudser WHO således, at psykiatrisk sygdom år 2020 er rykket op på andenpladsen over de mest belastende sygdomme – for den enkelte og for samfundet. Den prognose stiller selvsagt øgede krav til psykiatrien med hensyn til forskning, uddannelse, faglig udvikling generelt og også organisering. Dansk Psykiatrisk Selskab udgav derfor i 2004 en hvidbog om: psykiatriens kerneopgaver og udfordringer 2004-2010, hvor der gives bud på, hvordan man takler disse faglige udviklingsopgaver og udfordringer. Her skal blot nævnes to væsentlige temaer for hvidbogen:

Forebyggelse

Forebyggelse er uhyre vigtig for psykiatrien, idet flere psykiatriske sygdomme risikerer at udvikle sig kronisk. Med hensyn til primær forebyggelse, altså at forebygge sygdommes opståen, skal her eksempelvis nævnes forebyggelse af graviditets- og fødselskomplikationer som en måde at reducere risikoen for hjerneskader og skizofreni; en indsats over for børn af psykisk syge voksne og et tilbud til selvmordstruede mennesker.

Med hensyn til sekundær forebyggelse, altså at forebygge sygdommens fulde udfoldelse, forskes og behandles der allerede i dag intenst i forhold til specielt skizofreni. **Figur 1** illustrerer forenklet rationale i denne indsats, nemlig behandling tidligt i sygdomsudviklingen, hvor patienterne endnu ikke er blevet psykotiske, det vil sige i prodromalstadiet eller hurtigt

efter de første psykotiske tegn, optimalt inden hospitalsindlæggelse. Behandlingsfokus flytter således fra at behandle tilbagefald blandt kronisk syge patienter til tidlig opsporing og intensiv behandling af unge nydebuterede patienter.

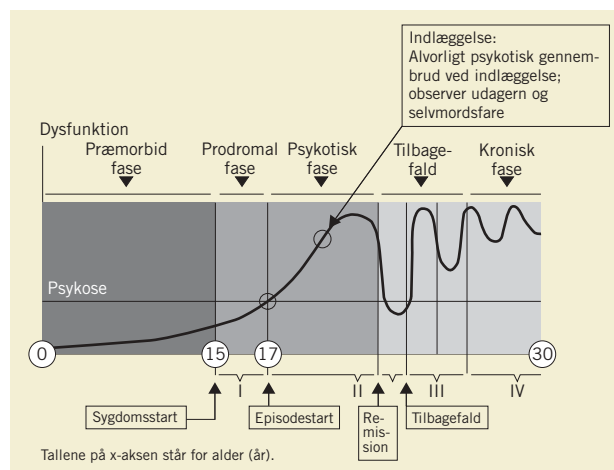
Med hensyn til tertiær forebyggelse, altså at forebygge tilbagefald, skal der foruden raffinering af den medikamentelle forebyggelse af bipolar lidelse også nævnes psykoedukation og kontaktfastholdende initiativer over for patienter med ringe sygdomsforståelse.

Specialisering

Nærhed og kontinuitet har til nu været højt prioriterede nøgleord i den faglige og organisatoriske udvikling. De principper bør suppleres med specialiserede tilbud, der sikrer den psykisk syge den optimale behandling af netop hans ellers hendes sygdom. Det anbefales således, at der i hver region oprettes specialiserede enheder med ansvar for: vanskelige udrednings- og behandlingsopgaver; forskning, uddannelse og videreformidling af viden samt metode- og modeludvikling. En sådan specialisering vil være særlig relevant for universitetshospitalerne. Som eksempel på anbefalede specialområder kan nævnes: skizofreni, depression, spiseforstyrrelser, retspsykiatri og neuropsykiatri. Med baggrund i en medicinsk teknologivurdering (MTV)-rapport fra Sundhedsstyrelsen har Sundhedsstyrelsen netop anbefalet oprettelse af specialklinikker for patienter med svære affektive lidelser.

Korrespondance: Søren Rask Bredkjær, H:S Sct. Hans Hospital, DK-4000 Roskilde. E-mail: soeren.bredkjær@shh.hosp.dk

Interessekonflikter: Ingen angivet

Figur 1. Skizofreniudvikling.